

Október 4.

Állatok Világnapja

Az Állatok Világnapját 1931 óta ünnepeljük

- 1931-ben, Firenzében tartott környezetvédelmi konferencián először merült fel az Állatok Világnapjának (World Animal Day) gondolata.

- **Október 4.** lett a kiválasztott dátum, ami egyben tisztelgés **Assisi Szent Ferenc** előtt, aki már a 13. század elején **azt hirdette, hogy mindent szeretnünk kell, ami körülvesz minket, legyen az élő vagy élettelen.**

- **Az állatok világnapjának alapelve, hogy az állatok boldogabbá és teljesebbé teszik életünket, segítőtársként és barátként gazdagítják mindennapjainkat.**

- **Az ünnep célja, hogy az ember és állat közötti barátságot erősítse, valamint felhívja a figyelmet az együttélés fontosságára, a felelős állattartásra, a vadon élő fajok és környezetük megóvására.**

Káros kőtornyok

Erdei kirándulások és túrák során egyre többen hódolnak a már szinte divatnak tekinthető kőtorny építésnek. A kisebb-nagyobb kövek és kavicsok felhasználásával készült tornyokat korábban vallási hagyományokból állították a Himalájában, illetve a magashegységekben korábban gyakorlati, útjelző feladatot is betöltöttek. Ugyanakkor napjainkban, hazai tájakon nélkülözik ezt a funkciót, sőt lehet, hogy a toronyépítéssel többet ártunk a környezetnek, mint azt elsőre gondolnánk.

De mi is a baj ezzel az első ránézésre ártalmatlan szokással? A kövek alatt apró élőlények élnek, melyek számára a kövek elmozdítása, egymásra rakosgatása akár végzetes is lehet.

A kő számunkra élettelen területnek tűnik, azonban az élőlények sokaságának menedéket, búvóhelyet, s egyenesen életteret jelent. Sziklás terepen, de akár egy kis sziklakertben vagy kőfalon is gyakran láthatunk gyíkokat napozni, ezek az állatok, ha veszélyben érzik magukat, egy szempillantás alatt eltűnnek a kövek közt. A fiatal állatok számára rengeteg veszélyt jelentő nyílt tereppel szemben a kövek rejteke jelenti a túlélést.

De nemcsak gyíkok élnek e kövek közt. Pókok, rovarok, köztük a méhek számos faja is beköltözik, de előfordul, hogy csak a meleg, illetve a hideg elől húzódik ide. A patakokban a meder kavicsai közt apró rákocskák, halivadékok, szitakötőlárvák, ebihalak és számtalan más állat védelmet és élőhelyet lel. Így ha nem szeretnénk feldúlni az életterületet, érdemes túllendülni a social media által is pörgetett toronyépítési lázon.

VERSEK

Szabó Lőrinc: Falusi Hangverseny

Háp! Háp! Háp!
Jönnek a Kacsák!
Hú, de éhes, hú, de szomjas
ez a társaság!

Bú! Bú! Bú!
Boci szomorú!
De hogy feszít tyúkjai közt
a Kukurikú!

Röf! Röf! Röf!
Orra sárba döf:
sonka-lábán Kucu néni
fürödni döcög.

Gá! Gá! Gá!
Szalad világgá
Liba mama, ha a Szamár
rábőg, hogy "I-á!,,

Rút! Rút! Rút!
Föl is, le is út:
mérgecs Pulyka, te szereted
csak a háborút.

Bú! Röf! Háp!
Sípok, trombiták:
víg zenével így köszönt e
díszes társaság.

Várfalvy Emőke: Sünlakás

Jön a hideg, jön a tél
süni család mendegél.

Levélkupac, farakás,
az lesz ám a jó lakás.

Benne moha párna
szép a süni álma.

Simai Mihály: Kelepelő

Hová repült Kelemen,
kelepelő Kelemen?
Elment,
délre ment,
három fia vele ment.

Gólyaanyó, Kelemenné,
tudom, te is vele mennél!
Sínbe teszem törött szárnyad,
ha meggyógyulsz, elbocsátlak.

Afrikai vizeken
megleled majd Kelement.
Fiaid is ott sétálnak,
napsütötte tocsogóban
kígyót-békát kiabálnak.

MESE:

Fazekas Anna: Öreg néne őzikéje

Mátraalján, falu szélén
akik az én öreg néném,
melegszívű, dolgos, derék,
tőle tudom ezt a mesét.

Ózgidácska, sete-suta,
rátévedt az országútra,
megbotlott egy kidőlt fába,
eltörött a gida lába.

Panaszosan sír szegényke,
arra ballag öreg néne.
Ölbe veszi, megsajnálja,
hazaviszi kis házába.

Ápolgatja, dédelgeti,
friss szénával megeteti,
forrásvízzel megitatja,
mintha volna édesanyja.

Cili cica, Bodri kutya
mellé búvik a zugolyba,
tanultak ők emberséget,
nem bántják a kis vendéget.

Gyorsan gyógyul gida lába,
elmehetne az őzbálba,
vidám táncot ellejthetne,
de nincs hozzá való kedve

Barna szeme bús-szomorún
csüng a távol hegykoszorún.
Reggel bíbor napsugarak
játszanak a felhők alatt.

Esti szellő ködöt kerget,
dombok, lankák üzenetnek:
„Vár a sarjú, gyenge hajtás,
gyere haza, gida pajtás!”

Könnybe lábad az őz szeme,
hej, nagyon is visszamenne,
csak az anyja úgy ne várná,
csak a nénét ne sajnálná!

Éjjel-nappal visszavágyik,
hol selyem fű, puha pázsit,
tarka mező száz virága
őztestvérkét hazavárja.

Ahol mókus ugrabugrál,
kopácsol a tarka harkály,
vígán szól a kakukk hangja,
bábot cipel szorgos hangya.

Várja patak, várja szellő,
kék ég alján futó felhő,
harmatgyöngyös harangvirág,
vadárvacskák, kékek, lilák.

Öreg néne megsiratja,
vissza – dehogy – mégse tartja,
ki-ki lakjék hazájában,
őz erdőben, ember házban.

Kapuig is elkíséri,
visszatipeg öreg néni,
és integet, amíg látja:
„Élj boldogul, őzgidácska!”

Lassan lépdél, csendben ballag,
kattan ajtó, zörren ablak,
onnan lesi öreg néne,
kisgidája visszanéz-e.

Haszontalan állatkája,
egyre jobban szaporázza,
s olyan gyorsan, mint a villám,
fenn terem a mohos sziklán.

De a tetőn, hegygerincen
megfordul, hogy búcsút intsen:
„Ég áldjon, rét, kicsi csalit” –
s mint a szél, eliramodik.

Nyár elröppen, levél sárgul,
lepereg a vén bükkfáru,
hó borul már házra, rétre,
egyedül él öreg néne.

Újra kihajt fű, fa, virág,
nem felejtí a kígídát,
fordul a föld egyszer-kétszer,
zörgetnek a kerítésén.

Kítekint az ablakrésén:
ki kopogtat vajon éjjel?
Hold ragyogja be a falut,
kitárja a kicsi kaput.

Ölélésre lendül karja:
kis gidácska meg az anyja
álldogál ott; beereszti,
szíve dobban, megismeri:

őzmama lett a kígida,
az meg ott a gida fia.
Eltörött a mellső lába,
elhozta hát a kórházba,

hogv szemével kérve kérje:
gyógyítsa meg öreg néne,
puha gyolcsba bugyolálja,
ne szepegjen fiacskája.

S köd előtte, köd utána,
belevész az éjszakába.
Gida lábát két kezébe
veszi lágyan öreg néne.

Meg is gyógyul egykettőre,
felbiceg a dombtetőre,
s mire tölgyről lehu ll a makk,
a kicsi bak hazaballag.

Mátraalji falu széle,
kapuban ül öreg néne,
nincs egyedül, mért is volna?
Ha fű, ha fagy, sok a dolga.

Körülötte gidák, őzek,
látogatni el-eljőnek,
télén-nyáron, évről évre,
fejük hajtják az ölébe.

Falu népe is szereti,
kedves szóval becézgeti
öreg nénet, és azóta
így nevezik: Ózanyóka.

Piros pipacs, szegfű, zsálya
virít háza ablakába,
nagy köcsögben, kis csuporban
szivárványszín száz csokor van.

Egyiket Gál Péter hozta,
másikat meg Kovács Julcsa,
harmadikat Horváth Erzsí,
jó ember lesz valamennyi.

Vadvirágnak dal a párja,
énekszótól zeng a háza,
oly vidám a gyereknóta,
nevet, sír is Ózanyóka.

Mátraalján, falu szélén
lakik az én öreg néném,
melegsívű, dolgos, derék
mese őrzi aranyszívét.

Gidára vár sós kenyérke,
kalácscipó aprónépre;
egyszer te is légy vendége,
itt a vége, fuss el véle!

BARKÁCSÖTLETEK

